

CHARAKTERYSTYKA RYNKU

Republika Południowej Afryki

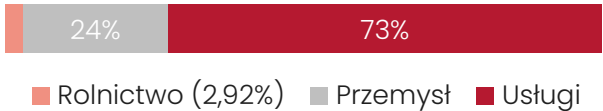
Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Poland.
Business Forward

UWARUNKOWANIA RYNKOWE

Bezrobocie (2024, ILOstat)	32,28%
Inflacja (2024, MFW)	4,43%
Populacja (2024, MFW)	63,2 mln
Przeciętna płaca (mc) (2020, ILOstat)	484,853 USD

UDZIAŁ SEKTORÓW W GOSPODARCE (Bank Światowy*)

Produkt Krajowy Brutto (mld USD)

PKB per capita PPP (2023, MFW): 15 423,60 Int\$

Źródło: MFW | Wzrosty CAGR | Int\$ - dolar międzynarodowy (PPP)

Index of Economic Freedom 2025

The Heritage Foundation

Pozycja
kraj
103

Pozycja
Polski
44

Kategoria:	Wynik kraju	Polska
Wolność handlu	68,4	79,6
Wolność inwestycji	40	80
Wolność prowadzenia biznesu	64	77,8

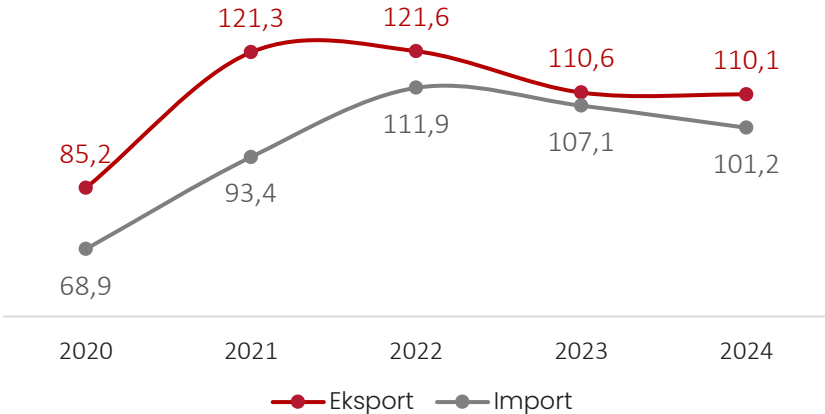
Eksport kraju – TOP 5 (2024)

(w tym eksport do Polski)

	Rudy metalonośne i złom metali 17,34 mld USD (0,00% do Polski)
	Metale nieżelazne 13,71 mld USD (0,05% do Polski)
	Pojazdy drogowe 12,47 mld USD (0,02% do Polski)
	Złoto niemonetarne 8,19 mld USD (0,00% do Polski)
	Węgiel, koks i brykiety 6,33 mld USD (0,15% do Polski)

Wymiana handlowa kraju ogółem

(mld USD)

Źródło: UN Comtrade

Import kraju – TOP 5 (2024)

(w tym import z Polski)

	Ropa naftowa, produkty naftowe 17,82 mld USD (0,01% z Polski)
	Szczególne transakcje i towary nieprzypisane do kat. 8,17 mld USD (4,85% z Polski)
	Pojazdy drogowe 6,82 mld USD (1,61% z Polski)
	Maszyny ogólnego zastosowania przemysłowego 4,96 mld USD (2,42% z Polski)
	Urządzenia elektryczne 4,93 mld USD (0,87% z Polski)

RPA ma 58 milionów mieszkańców i jest krajem bardzo zróżnicowanym pod względem dochodu na rodzinę. RPA to brama wejściowa na rynki Afryki Południowej i główny port handlowy kontynentu. Dużych możliwości ekspansji upatruje się w branży kosmetycznej, FMCG, branży spożywczej, rolnictwie oraz górnictwie. Ponadto szanse dla eksportu do RPA są również w sektorze motoryzacyjnym ze względu na istniejące silne relacje między dwoma krajami.

ELEMENTY KULTURY BIZNESU

Dobre relacje osobiste często stanowią podstawę udanego biznesu. Pierwsze spotkanie powinno polegać na wzajemnym poznaniu się, a nie na ścisłej dyskusji biznesowej.

Przy organizacji spotkania biznesowego należy pamiętać, że zasady hierarchii biznesowej w dużej mierze zależą od charakteru i wielkości firmy – należy dobrze rozpoznać potencjalnego partnera.

Ważne jest, aby zrozumieć różnicę w stylach negocjacji, które występują wśród zróżnicowanych kulturowo obywateli RPA: różne grupy etniczne to tzw. czarna ludność (głównie plemiona Zulu i Xhosa); Afrykanerzy (biali potomkowie Brytyjczyków); społeczność Coloureds; Hindusi oraz Muzułmanie.

MOCNE I SŁABE STRONY

RPA wspiera inwestorów zagranicznych szczególnie w takich gałęziach gospodarki jak: przemysł wytwórczy, rolnictwo, alternatywne źródła energii i przemysł wydobywczy. Inwestorzy zagraniczni mogą skorzystać ze strony internetowej: [InvestSA](#) >>

RPA posiada nowoczesną i dobrze rozwiniętą infrastrukturę transportową. Jest członkiem regionalnych unii gospodarczych (SACU, SADC) co pozwala na swobodną wymianę handlową z ponad 16 krajami regionu.

Wzrost klasy średniej otwiera nowe możliwości dla odpowiednio dopasowanych produktów.

Taryfy i stawki celne są stale aktualizowane i mogą ulegać zmianie bez wcześniejszego powiadomienia. Również niestabilne dostawy energii elektrycznej i wysokie bezrobocie wpływa negatywnie na rozwój kraju.

PERSPEKTYWY DLA BRANŻ

Górnictwo pozostaje kluczowym sektorem RPA, jednak duży nacisk kładzie się na wdrożenie długoterminowego planu rozwoju sektora energetycznego (Integrated Resource Plan IRP 2018).

Aby zdywersyfikować gospodarkę rząd RPA wspiera rozwój następujących sektorów: rolnictwo & przetwórstwo rolne (Agro-processing), akwakultura, technologie dla tzw. zielonej gospodarki, produkcja dóbr konsumpcyjnych.

Dojrzałe sektory to sektor motoryzacyjny, transportowy oraz branża Fintech, której innowacyjne rozwiązania znajdują zastosowanie w sektorach bankowym, ubezpieczeniowym oraz inwestycyjnym.

PRZYDATNE LINKI:

[Formularz kontaktowy PAIH](#) >> | [InvestSA](#) >>

CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU PODATKOWEGO

Administracja podatkowa w RPA stoi na szczęblu Rządu Narodowego. Rząd prowincjalny i lokalny nie pobiera podatków tylko specyficzne opłaty (levies), które są wykorzystywane do finansowania lokalnych usług takich jak: komunikacja miejska, energia elektryczna, woda, odpady.

South African Revenue Service (SARS) jest organem podatkowym w RPA (Urząd Podatkowy Afryki Południowej). Założony na podstawie SARS Act jako niezależna instytucja. SARS odpowiada za:

- administrowanie krajowymi podatkami, cłami i opłatami (levies);
- pobieranie dochodów, które mogą zostać nałożone na mocy dowolnego innego ustawodawstwa uzgodnionego między SARS a podmiotem państwowym uprawnionym do tych dochodów;
- świadczenie usług celnych, które ułatwiają handel, maksymalizują pobór dochodów i chronią granice Południowej Afryki przed nielegalnym importem i eksportem towarów;
- doradzanie Ministrowi Finansów we wszystkich sprawach, które dotyczą dochodów.

UMOWY O UNIKANIU PODWÓJNEGO OPODATKOWANIA

Polska posiada z krajem Republika Południowej Afryki umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania, która obowiązuje od 05.12.1995 r.

[Tekst umowy oraz wykaz zawartych przez Polskę umów o unikaniu podwójnego opodatkowania >>](#)

VAT

OBOWIĄZKI PODATNIKA

- VAT jest nakładany przez rząd krajowy na podstawie ustawy o VAT Act 89 of 1991.
- VAT, który jest oparty na konsumpcji krajowej, jest nakładany na:
 - dostawy wszystkich towarów lub usług świadczonych przez dowolnego sprzedawcę w toku/procesie tej sprzedaży lub w ramach jakiegokolwiek przedsięwzięcia prowadzonego przez tę osobę,
 - import jakichkolwiek towarów do RPA przez dowolną osobę,
 - świadczenie niektórych „usług importowanych” określonych w ustawie o VAT.
- Sprzedawca realizujący dostawy podlegające opodatkowaniu o wartości przekraczającej 1 milion ZAR rocznie musi zarejestrować się jako płatnik podatku VAT.
- VAT podlega jednak pewnym zwolnieniom, wyjątkom, odliczeniom i korektom przewidzianym w ustawie o VAT.
- Komisarz/nadzorca decyduje, do której kategorii należy Twoja firma (A-E). Każda kategoria ma inny termin wymagalności podatku VAT.
- VAT jest również pobierany od towarów importowanych i rozliczanych do konsumpcji domowej.
- VAT jest pobierany od prawie wszystkich towarów importowanych. Jednakże towary importowane w celu wykorzystania do produkcji lub odsprzedaży przez zarejestrowane firmy mogą być zwolnione z podatku VAT.

STAWKI

- 15% – stawka podstawowa.
- 0% – przedmioty o zerowej stopie procentowej obejmują: brązowy chleb, suszona kukurydza, suszona fasola, soczewica, sardynki w puszkach, ryż, świeże owoce i warzywa, olej roślinny, mleko, jajka, jadalne rośliny strączkowe.
- Eksport z RPA na produkty o zerowej stopie procentowej podlega tej samej zasadzie.

DODATKOWE INFORMACJE

[VAT >>](#)

CŁO

OBOWIĄZKI PODATNIKA

- Na towary importowane nakładane są trzy rodzaje cel:

 - cła (w tym dodatkowe cła ad valorem na niektóre przedmioty luksusowe lub towary które nie są pierwszej potrzeby),
 - cła antydumpingowe,
 - cła wyrównawcze.

- Wysokość i rodzaj cła nałożonego na produkt określają następujące główne kryteria:
 1. wartość towarów (wartość celna),
 2. wolumen/ilość towarów,
 3. klasyfikacja taryfowa* towarów (pozycja taryfowa).
- *Kod klasyfikacji taryfowej określa:
 - bezpośrednio stawkę cła należnego od tego towaru,
 - konieczność uzyskania zezwoleń na kontrolę importu,
 - zasady dotyczące obowiązku pochodzenia (rules of origin obligations),
 - zastosowanie przepisów dotyczących rabatów celnych.

**Klasyfikacja taryfowa towarów jest złożona i szczegółowa zgodnie z Ustawą Celną i Akcyzową (Customs and Excise Act of 1964).*
- Importerzy muszą się zarejestrować i uzyskać kod Importera (Importers Code) od **SARS**.
- SARS korzysta z Jednolitego Dokumentu Administracyjnego (Single Administrative Document - SAD) w celu ułatwienia odprawy celnej importerom, eksporterom i handlowcom transgranicznym.
- Program "Preferred Trader programme" opiera się na międzynarodowych standardach określonych w poprawionej konwencji z Kioto i ma na celu usprawnienie współpracy celnej z partnerami biznesowymi.
- Program "SARS Preferred Trader Compliance programme" został opracowany jako równoważny z modelem zgodności z Authorised Economic Operator (AEO) Unii Europejskiej (UE).
- Certyfikat EUR1 umożliwia importerom import towarów po obniżonej lub zerowej stawce cła importowego (zgodnie z umową handlową SADC-UE).
- Posiadanie numeru EORI jest obowiązkowe dla eksporterów z UE.

CŁO

STAWKI

- [Przeglądarka Taryfowa](#) >>
- Uwaga: Trade, Development and Cooperation Agreement (TDCA) wprowadzony w 2004 r., był główną umową regulującą i nadzorującą handel między UE a państwami SADC (South African Development Community). Jednak od czasu wejścia umowy, SADC-UE EPA zastąpiła ona wiele przepisów określonych w TDCA (Trade, Development and Cooperation Agreement).

DODATKOWE INFORMACJE

- [Customs and Excise Act of South Africa 91 of 1964 \(pełna wersja\)](#) >>
- [Formularze](#) >>
- [Umowa o wolnym handlu między UE a RPA i włącznie SADC South African Development Community](#) >>
- [CŁO](#) >>

AKCYZA

Podatki akcyzowe nakładane są na duże ilości codziennych towarów konsumpcyjnych i luksusowych w całej Południowej Unii Celnej (Southern African Customs Union-SACU) i są płacone przez producentów następujących produktów:

- Alkohol i wyroby tytoniowe. Napoje alkoholowe są ustalane na stałej stopie procentowej od cen detalicznych, obecnie:
 - Wino: 11%
 - Piwo: 23%
 - Alkohole: 36%
 - Tytoń: 40%
- Produkty naftowe: RPA ma trzy główne podatki paliwowe, które dotyczą benzyny, oleju napędowego i produktów biodiesel:
 - General Fuel Levy (GFL): Ogólna Opłata Paliwowa:
 - Road Accident Fund (RAF): Opłata na Fundusz na Rzecz Wypadków Drogowych:
 - Benzyna: GFL = R3.61 i RAF = 1.98 na litr,
 - Diesel: GFL = R3.47 i RAF = R1.98 na litr.
 - Opłata celna i akcyza na paliwo.
- Produkty ad valorem :
 - pojazdy,
 - towary luksusowe i inne towary nie zaliczane do towarów niezbędnych.
 - Średnia stawka wynosi obecnie 7%-10% w zależności od produktu.
- Inne opłaty obejmują:
 - Lotniczy podatek pasażerski,
 - Diamentowa opłata wywozowa,
 - Opłata środowiskowa,
 - Opłata za promocję zdrowia,
 - Opłata kompensacyjna za zanieczyszczenie olejem
- Płatności: Powyższe cła i opłaty są oceniane przez klienta na podstawie okresowego zwrotu akcyzy i płacone SARS co miesiąc lub co kwartał, w zależności od produktu.

OBOWIAZKI
PODATNIKA

AKCYZA

STAWKI

- Zapoznaj się z częścią 2A do części 8 w [wykazach dotyczących akcyzy na towary importowane i wytworzone](#) >>
- [Napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i produkty ropopochodne](#) >>
- [Podatek akcyzowy ad valorem na pojazdy, towary luksusowe i towary niezbędne](#) >>

DODATKOWE INFORMACJE

[AKCYZA](#) >>

CIT

OBOWIĄZKI PODATNIKA

- Korporacyjny Podatek Dochodowy (Corporate Income Tax-CIT) jest podatkiem nakładanym na spółki mające siedzibę w RPA, które są zarejestrowane na mocy prawa lub skutecznie zarządzane w RPA i które osiągają dochody z terytorium Republiki lub poza nią.
- Spółki nie posiadające statusu rezydencji w RPA (Non resident companies), które działają za pośrednictwem oddziału lub mają stały zakład na terytorium Republiki, podlegają opodatkowaniu od wszystkich dochodów pochodzących ze źródła na terytorium RPA.
- Procedura:
 1. Należy się zarejestrować jako podatnik zgodnie z ustawą Income Tax Act of 1962 r., żeby uzyskać swój kod SIC.
 2. Należy składać ITR12 do SARS co roku.
 3. Wymagane jest składanie tymczasowych deklaracji podatkowych (Provisional Tax) co 6 miesięcy, płatność jest dokonywana w tym samym czasie.

- Stawka CIT dla firm: wynosi 28% dochodu podlegającego opodatkowaniu.
- Małe przedsiębiorstwa (firmy posiadające tylko osoby fizyczne jako członkowie przedsiębiorstwa gdzie dochód brutto nie jest większy niż 20 milionów ZAR są opodatkowane według następujących stawek:

Income tax: Small Business Corporations

Financial years ending on any date between 1 April 2020 and 31 March 2021

STAWKI

Taxable Income (R)	Rate of Tax (R)
1- 83 100	0% of taxable income
83 101 - 365 000	7% of taxable income above 83 100
365 001 - 550 000	19 733+ 21% of taxable income above 365 000
550 001 and above	58 583 + 28% of the amount above 550 000

CIT

- Mikro Biznesy: z obrotem mniejszym niż 1 milion ZAR rocznie mogą wybrać podatek obrotowy zamiast Korporacyjnego Podatku Dochodowego (CIT) według następujących stawek:

Turnover Tax for Micro Businesses

Financial years ending on any date between 1 March 2020 and 28 February 2021

STAWKI

Taxable Income (R)	Rate of Tax (R)
1 – 335 000	0% of taxable turnover
335 001 – 500 000	1% of taxable turnover above 335 000
500 001 – 750 000	1 650 + 2% of taxable turnover above 500 000
750 001 and above	6 650 + 3% of taxable turnover above 750 000

DODATKOWE INFORMACJE

[CIT >>](#)

WHT

OBOWIĄZKI PODATNIKA

- Płatności dla rezydentów: jedyne płatności na rzecz rezydentów podlegające WHT (podatek u źródła) dotyczą dywidend, chociaż spółki mające Resident Status są zwolnione z WHT na dywidendy.
- Dywidendy dla zamiejscowych (non-residents): WHT dywidendy w wysokości 20% dotyczą dywidend wypłacanych przez spółkę będącą rezydentem w RPA dla nierezydentów lub przez spółkę, która nie ma statusu rezydenta, ale wypłaca dywidendy nierezydentowi, w przypadku kiedy akcje, za które wypłacane są dywidendy, są notowane na giełdzie papierów wartościowych w RPA.
- Płatnik dywidend lub zarejestrowany pośrednik jest zobowiązany do odliczenia 20% WHT od wpłaty.
- Odsetki wypłacane na rzecz nierezydentów: zapłacone odsetki są opodatkowane według ostatecznej stawki podatku u źródła wynoszącej 15%.
- Obcokrajowiec jest odpowiedzialny za podatek, ale musi on zostać potrącony przez osobę wypłacającą odsetki na rzecz osoby zagranicznej lub na korzyść osoby zagranicznej.
- W przypadku obniżonych stawek, które RPA może pobierać:
- Do SARS należy złożyć deklarację odnośnie podatku u źródła (WTID = Withholding Tax On Interest Declaration).
- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania między Polską a Republiką Południowej Afryki, która odzwierciedla obniżoną stawkę WHT między 0%-10%

STAWKI

- Dywidendy: 20%
- Odsetki: 15%
- [RPA Double Taxation Schedule](#) >>

DODATKOWE INFORMACJE

[WHT >>](#)

PIT

OBOWIĄZKI PODATNIKA

- Mieszkańcy RPA są opodatkowani od swoich światowych dochodów (worldwide income*).
- W RPA otrzymuje się kredyt za podatki płacone za granicą. Nierezydenci są opodatkowani od dochodów pochodzących z RPA. Te same stawki podatku dotyczą zarówno rezydentów, jak i nierezydentów.
- Termin „income” oznacza „dochód brutto” minus kwoty zwolnione z normalnego podatku.
- W przypadku każdej osoby ze statusem rezydenta, „gross income” obejmuje kwoty otrzymane lub naliczone ze źródeł zarówno w obrębie Republiki, jak i poza nią.
- Rezydent RPA podlega obowiązkowi podatkowemu, jeżeli:
- Jest zwykłym mieszkańcem (Ordinary Resident)
- Sąd w RPA orzekł, że podatnik ma miejsce pobytu w kraju ich stałego miejsca zamieszkania lub w kraju, do którego w naturalny sposób by powrócił z podróży po świecie lub miejsce określone jako główne miejsce zamieszkania.
- Nie jest zwykłym rezydentem (Ordinary Resident)
- Wtedy jest uważany jako rezydent RPA, jeżeli jest fizycznie obecny w kraju przez ponad 91 dni w danym roku podatkowym oraz każdy z poprzedzających 5 lat oraz jeśli był obecny przez ponad 915 dni w poprzednich 5 latach.

STAWKI

- Podstawową formą opodatkowania dochodów jest opodatkowanie według skali podatkowej załączonej na następnej stronie w tabeli:

Tax rates for the year of assessment: 2020/2021

Tax rates (year of assessment ending 28 February 2021)

Taxable Income (R)	Rate of Tax (R)
0 – 205 900	18% of taxable income
205 901 – 321 600	37 062 + 26% of taxable income above 205 900
321 601 – 445 100	67 144 + 31% of taxable income above 321 600
445 101 – 584 200	105 429 + 36% of taxable income above 445 100
584 201 – 744 800	155 505 + 39% of taxable income above 584 200
744 801 – 1 577 300	218 139 + 41% of taxable income above 744 800
1 577 301 and above	559 464 + 45% of taxable income above 1 577 300

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

NIP: 526-030-01-67
KRS: 0000109815

Kontakt:

tel.: 22 334 99 55
paih24@paih.gov.pl
www.paih.gov.pl

RYNKI ZAGRANICZNE

Charakterystyka rynku

Aktualizacja: 2025

Opracowanie:

Departament Wsparcia Eksportu oraz Zagraniczne Biura Handlowe PAIH

Departament Promocji – Wydział Strategii i Analiz

Zastrzeżenie:

Powyższy materiał jest chroniony prawami autorskimi, które przysługują Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. („PAIH”) i można go wykorzystywać w sposób dozwolony przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2019, poz. 1231), ale jedynie w celach niekomercyjnych (tj. na użytek własny). Nie jest dozwolone komercyjne wykorzystanie przekazywanych treści. Ponadto, materiał ten można wykorzystać, jeżeli przepisy lub zgoda uprawnionego zakładają, że wykorzystanie w celach niekomercyjnych nie wymaga pozwolenia ze strony uprawnionego. Dla innych sposobów wykorzystania materiału niezbędne jest uzyskanie pozwolenia od uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. PAIH nie ponosi odpowiedzialności z tytułu jakiegokolwiek szkody bezpośredniej lub pośredniej jakiegokolwiek rodzaju, w tym szkody za utratę zysków, wynikłej z całkowitego lub częściowego wykorzystania informacji udostępnionych przez PAIH w niniejszym materiale. W związku z tym, każdy odbiorca tych informacji powinien sprawdzić przydatność i poprawność wyżej wymienionych informacji zgodnie z ich przeznaczeniem i korzystać z tych informacji na własną odpowiedzialność. PAIH oraz jej pracownicy nie ponoszą w żadnym wypadku odpowiedzialności za jakąkolwiek decyzję lub działanie podjęte w oparciu o wyżej wymienione informacje, ani za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z decyzji podjętych w oparciu o te informacje.